

Občianske noviny

HLAS

Trenčianske Stankovce

4/2026

hlas.stankovce@gmail.com

Čaro obyčajnosti

Milí čitatelia, prečo často čakáme na veľké okamihy – na oslavy, dovolenky a veríme, že len tam na nás čaká šťastie? Tie najkrajšie chvíle sa často skrývajú v obyčajných dňoch, ktoré berieme ako samozrejmosť!!!

Ráno, keď nám zavonia uvarený čaj, rozhovor s priateľom, ktorý nás rozosmeje, prechádzka cestou z práce, večerné čítanie knihy v posteli pri zasvietenej lampičke (na tento okamih sa teším už pri rannom vstávaní...) Možno sú to maličkosti, ale práve ony tvoria podstatu života.

Obyčajné dni nás učia...vd'ačnosti. Nie je v nich nič veľkolepé, a predsa si v nich môžeme všimnúť to, čo je podstatné – blízkosť, drobné radosti, ktoré sa opakujú tak často, až ich prestávame vnímať! A pritom práve v nich sa skrýva sila, lebo v obyčajnosti je stabilita, istota a tichá krása.

Milí čitatelia, nečakajte na niečo „výnimočné“. Zastavte sa! Otvorte oči tomu, čo už máte. Lebo raz možno zistíte, že tie obyčajné dni boli v skutočnosti predsa len v niečom výnimočné. Vtedy zistíte, že obyčajný deň má cenu zlata. A možno práve v týchto malých chvíľach nachádzame to, čo nazývame šťastím. (Bohužiaľ, niekedy prideme na to, až keď o to prideme.)

Alžbeta Jurigová

Máme majsterku sveta!

FISU

Svetový univerzitný šampionát v bojových športoch

LEA TANÁČOVÁ - 1. MIESTO

MUAYTHAI do 51 kg

Lea získala univerzitný titul majsterky sveta

Gratulujeme

Veľký športový úspech dosiahla rodáčka z Trenčianskych Stankoviec Lea Tanáčová, ktorá na Univerzitných majstrovstvách sveta v thajskom boxe získala zlatú medailu a titul majsterky sveta. Šampionát sa konal v brazílskom hlavnom meste Brasílii.

Lea reprezentovala Slovensko ako členka národného tímu. Účasť na podujatí jej umožnilo aj to, že je stále študentkou. Externe študuje predškolskú a elementárnu pedagogiku na Univerzite Komenského v Bratislave.

Cesta k tomuto úspechu však nebola jednoduchá. Počas uplynulého polroka absolvovala päť zápasov a zároveň musela sklbiť zamestnanie, štúdium a náročnú športovú prípravu. Tréningy často prebiehali dvojfázovo – ráno aj večer. Neoddeliteľnou súčasťou prípravy bolo aj dodržiavanie prísneho váhového limitu, čo si vyžadovalo dôsledné plánovanie stravy a veľkú dávku disciplíny.

V prvom zápase nastúpila proti domácej reprezentantke Brazílie, ktorú porazila jednoznačne na body. Vo finále ju čakala veľmi kvalitná súperka z Thajska. Atmosféra bola mimoriadne búrlivá, keďže thajskú reprezentantku prišla podporiť početná skupina členov thajskej výpravy. Prvé kolo patrilo súperke, no Lea sa podarilo priebeh zápasu otočiť vo svoj prospech. Druhé aj tretie kolo vyhrala a napokon si vybojovala najcennejší kov.

Turnaj bol výborne zorganizovaný a účasť na svetovom šampionáte bola pre Leu veľkým zážitkom. Reprezentovať Slovensko na takomto podujatí a zároveň navštíviť Brazíliu je skúsenosť, ktorá sa nenaskytne každému športovcovi.

Po úspešnej sezóne si teraz dopraje krátky oddych a voľnejší režim. Tréningy však zostávajú súčasťou jej každodenného života a od septembra sa opäť naplno vráti do zápasového tempa. Pred sebou má aj ďalšie zaujímavé výzvy, o ktorých zatiaľ nechce hovoriť podrobnejšie.

Lea Tanáčová svojím úspechom výborne reprezentovala nielen Slovensko, ale aj obec Trenčianske Stankovce, ktorá môže byť na jej výsledky právom hrdá.

Pavol Kurtiš

Sme hrdí na vás, deti – II.

Chválime

Je výnimočné, keď môžeme písať o talentovaných deťoch. V minulom čísle HLAS-u sme už o niektorých písali. A na ďalšie úspechy detí nás upozornili rodičia i čitatelia našich novín.

A tak vám môžeme povedať, že naše deti boli úspešné na celoslovenskej súťaži základných škôl v atletike. Dievčatá pri tretej účasti za sebou skončili zo štrnástich účastníkov v okresnom kole na 3. mieste. Najlepšie zo všetkých dedinských škôl. Tento rok sa zúčastnili aj stankovskí chlapci, skončili na 7. mieste.

Tiež ste nám dali tip na dve šikovné dievča-

tá z našej obce - Rebeku Sedláčkovú a Klaudiu Ježíkovú, ktoré sa svojou tanečnou šou nominovali na Majstrovstvá Európy do Chomutova (IDO organizácia). Obe sú súčasťou klubu Aura Dance a nominovali sa aj na Majstrovstvá sveta do Švédska.

Sledujeme tiež zaujímavý futbalový talent v kategórii U9, napriek tomu, že je výrazne mlad-

ší, Juraja Križka bývajúceho v našej obci.

A neušli nám ani vynikajúce výsledky cyklistky, rodáčky a Stankovčanky Dominiky Škúciovej reprezentujúcej cyklistický klub Novomestský Superbiker.

Decká, robíte radosť sebe, svojim rodičom, trénerom i nám všetkým! Držíme palce!

Redakčná rada

Marsch Lipszky 2026

Pozývame

Priaznivci vojenskej histórie! Pozývame vás na spomienkový pochod Marsch Lipszky 2026. Podujatie je venované pamiatke Jána Lipského/Joannes Lipszky de Szedliczna (1766 – 1826), dôstojníka rakúskej armády v období napoleonských vojen a jedného z najvýznamnejších európskych kartografov svojej doby.

Podujatie sa uskutoční **v sobotu 29. augusta 2026 od 13.00 hod.** v Trenčianskych Stankovciach (v časti obce - Sedličná, Veľké a Malé Stankovce).

Dobový kontext – obdobie napoleonských vojen, Ján Lipský bojoval pri Slavkove. Zúčastnia sa vojaci dobovej rakúskej, francúzskej a ruskej armády vrátane tamborov/bubeníkov v autentických uniformách.

Na čo sa môžete tešiť:

► **Slávnostné defilé – výcvik a protokol – lúka pri Spoločenskom dome:**

- 13.00 - 14.20 – Poradová príprava a výcvik jednotiek, zladenie hudby
- 15.00 – Nástup jednotiek a presun pred Obecný úrad
- 15.10 - 15.30 – Predstavenie jednotiek starostovi obce

► **Pietny akt – Marsch Lipzky:**

- 15.30 - 15.50 – Pochod od Obecného úradu k hrobke Jána Lipského
- 15.50 – Rozvinutie jednotiek, čestná stráž pri hrobe
- 15.55 - 16.30 – Príhovor a kladenie venca, vojenská pocta a vystúpenie bubeníkov „Austerlitz“
- 16.30 - 17.00 – Pochod od hrobky okolo kostolov k Spoločenskému domu

► **Podvečerný blok – program pre verejnosť a záver:**

- 17.00 - 19.00 – Živá história v dobovom tábore – komentované ukážky dobovej výzbroje a vojenskej hudby napoleonskej éry
- 19.00 – Oficiálne ukončenie podujatia.

Ide o jedinečnú príležitosť vidieť dobovú výstroj, výzbroj a vojenskú disciplínu zo začiatku 19. storočia, ktorú nám predvedú členovia klubov vojenskej histórie (trávnatá plocha vedľa Spoločenského domu). Podujatie organizujú členovia občianskeho združenia Naše korene a členovia klubov vojenskej histórie.

Peter Chrastina, Dušan Pevný

Hoci sme malí, ale sme šikovní!

Všimli sme si

Detský folklórny súbor Lampášik v kalendárnom roku 2026 pokračoval v pravidelných nácvikoch. Vo folklórnom klube pod Obecným úradom v našej obci sa deti s vedúcimi stretávali v pravidelných intervaloch pondelok a štvrtok, v čase od 17.00 – do 18.00. Veľmi nám pomohol počas tréningov hudobný akordeónový sprievod pána Rudolfa Obdržala, ktorý obetavo prichádzal na každý nácvik. Okrem nacvičovania jednotlivých folklórnych prvkov sme v zostavených pásmach využívali aj prirodzenú detskú spontánnosť, bez ktorej by celé naše snaženie stratilo punc radosti a detského nadšenia. Práve to je vo vystúpeniach DFS Lampášik jedinečné a originálne.

Vo fašiangovom období sa skupina detí spoločne s dospelými z FS Rozvadzan zúčastnila na sprievode ulicami bratislavskej Petržalky potom vystúpili i v programe s dospelými v Dome kultúry Zrkadlový háj, kde im za príjemné zážitky nadšene tleskali zúčastnení obyvatelia Bratislavy.

22. marca 2026 sa v KKC Hviezda Trenčín konala Regionálna postupová súťaž a prehliadka hudobného folklóru detí „Vidiečanova Habovka“. Z detského súboru Lampášik sa zúčastnili mladšie dievčatá - Nelka Navrátilová, Evka Slobodová, Magdalénka Petrová, ktoré svojím krásnym, čistým speváckym prejavom v kategórii speváckych skupín získali strieborné pásmo. V kategórii sólistov spevákov nás reprezentoval Martin Kadák, a ten získal zlaté pásmo. Na vystúpení deti sprevádzal hrou na heligónke Miško Červeňan. Všetkým zúčastneným - deťom i ich rodičom a ich príbuzným, ktorí nám držali palce, patrí srdečné - **d'akujeme!**

10. apríla 2026 deti „asistovali“ pri slávnostnom otvorení Stálej výstavnej expozície zachytávajúcej históriu a významných dejateľov našej obce. Podujatie sa konalo v upravených a nevyužívaných priestoroch Spoločenského domu v našej obci. Významný podiel na jeho otvorení malo OZ Naše Korene.

V posledný aprílový deň sa v našej obci stal májový strom. I v tomto roku tieto chvíle

spríjemňovali deti svojimi spevmi, tancami, krásnymi brezovými vetvičkami a opäť dominovala ich srdečnosť, spontánnosť a nefalšovaná úprimnosť detského vystúpenia.

10. mája 2026 sa v SD Trenčianske Stanovce zišlo veľa našich spoluobčanov. Veľká sála bola zaplnená mamičkami, babičkami, príbuznými... Všetci prišli osláviť sviatok Dňa matiek. Na ich počesť bol pripravený rozmanitý a veľmi atraktívny program plný krásnych slov a vyznaní, veršov, tancov, spevov a všetkého, čo si deti pre svoje drahé mamy pripravili. Bola to nefalšovaná detská radosť a vďačnosť svojim mamičkám za lásku, trpezlivosť a starostlivosť, za všetko, čo pre svoje deti robia. V programe vystúpili deti súkromnej škôlky, deti zo ZŠ s materskou školou z našej obce a tiež nechýbali ani deti z DFS Lampášik. Vystúpili s pásmom piesní a tancov pod názvom „Čerešničky“. Krásne spevy, krásne kroje, tance a harmonikový sprievod Rudka Obdržala poskytli pekné zážitky z tejto milej slávnosti.

V nedávnom období DFS Lampášik vystúpil 20. júna 2026 na Čerešňových slávnostiach v Krivosúde - Bodovke.

Naše nácvikové obdobie sme ukončili počas prvého júlového víkendu 3-dňovým turisticko - rekreačným pobytom v krásnom kopaničiarskom prostredí Lubinských hôr, v penzióne Roh.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí sa na vedení DFS Lampášik podieľajú - Anežka Letková, Zuzka Červeňanová, Rudko Obdržal, Terka Kadáková. Práca s deťmi je veľmi náročná, každý rodič to vie oceniť – hoci doma má detí menej ako 17... Nás je v súbore toľko a v rôznom vekovom zložení. Takže ešte raz – rodičom i deťom - všetko dobré počas prázdnin, krásne letné chvíle v rodinnom kruhu a hlavne zdravie!

Terézia Kadáková

Dynamicky z bodu A do bodu B

Mladé talenty

Pätnásťročný Michal Husár býva vo Veľkých Stankovciach a práve ukončil deviaty ročník Základnej školy Jána Lipského. Od septembra bude navštevovať Súkromnú strednú športovú školu v Trenčianskych Tepliciach. Je všestranne športovo nadaný, no najviac, čo ho baví a v čom sa chce zdokonaľiť, je parkour.

Čo je parkour?

„Parkour je šport, pri ktorom sa človek snaží dynamickými pohybmi plynulo a čo najefektívnejšie prekonať rôzne prekážky. Napríklad pomocou behu, skokov alebo akrobatických prvkov v mestskom alebo prírodnom prostredí. Parkour rozvíja u človeka kreativitu, odvahu a disciplínu.“

Ako si sa k nemu dostal, čo ťa k nemu priviedlo?

„Najskôr som chodil pár mesiacov na gymnastiku. Potom som prešiel na parkour, pretože sa mi páčilo, že je v ňom väčšia voľnosť a možnosť robiť viac kreatívnych pohybov.“

Máš za sebou nejaké súťaže?

„Mám za sebou viacero súťaží. Absolvoval som dva ročníky súťaže Big street session v mladšej kategórii. Umiestnil som sa na 3. a na 2. mieste. Koncom mája som sa zúčastnil v Slovenskom pohári v parkoure v Žiline a obsadil druhé miesto. V novembri tohto roku ma čaká účasť na Majstrovstvách Slovenska v Poprade.“

Čo by si chcel v živote dosiahnuť?

„Mojím snom, respektíve cieľom, je byť súčasťou Slovenskej reprezentácie. S repre sa zúčastniť na Majstrovstvách sveta v Parkour a tam sa, samozrejme, čo najlepšie umiestniť.“

Miško, máš nejaký zážitok zo súťaží, tréningov..., na ktorý rád a s úsmevom spomínaš?

„Pre mňa je vždy veľkým zážitkom, keď sa naučím nový trik. Dlho na ňom pracujem, a preto som šťastný, keď sa mi podarí. Môj najväčší zážitok, na ktorý veľmi rád spomínam, je účasť v Slovenskom pohári v Žiline. Tam mi to vyšlo podľa predstáv. A vlastne každý tréning je zážitok. Vďaka kamarátom, s ktorými trénujem a navzájom sa podporujeme.“

Za celú redakciu ti držím palce, veľa kreatívneho myslenia a pevnej vôle.

Monika Vaško

Zvoní

Aktualita

Jesenné ráno má zvláštnu vôňu. Pre vás, milí žiaci, mám skvelú správu. Ranný beh na autobus rozvíja vaše kardio a zabúdanie pomôcok trénuje vašu kreativitu pri vymýšľaní výhovoriek. Využite prvé týždne na to, aby ste učiteľov očarili svojím úsmevom skôr, než zistia, že ste cez prázdniny úspešne vymazali z pamäte polovicu učiva.

Vážení rodičia, hlboký nádych! Vaša obeta pri balení desiatových boxov a večnom hľadaní stratených papúč, úborov na cvičenie bude opäť ocenená... Ak ste našli v ruksaku zabudnutý rozpučený banán z júna, nepanikárte (poznám to sama každý rok). Tento rok to zvládnete s prehľadom. A pamätajte, ak niečomu nerozumiete, Google je váš priateľ. Alebo káva. Viac kávy.

A nakoniec, milí učitelia, vy naši hrdinovia v prvej línii... Želám vám (nám) pevné nervy,

nekonečnú trpezlivosť a hlasivky ocelové ako tatranská žula. Ak hneď v prvé týždne uvidíte v očiach žiakov absolútne vákuum, nezúfajte. To nie je ignorancia, to je len pomalý nábeh operačného systému po dvoch mesiacoch v režime „spánok“.

Vykročíme do tohto školského roka pravou nohou, s nadhľadom, úsmevom, pokorou, dobrou náladou. Koniec koncov, o desať mesiacov sú tu opäť prázdniny! Huráááááá!

Alžbeta Jurigová

Autorská ilustrácia

Tankové dni 2026

Udalosť

Kosenie, úprava plôch za hrádzou v blízkosti Bodovského rybníka je predzvesťou, že v najbližších dňoch sa daný priestor zaplní nadšencami vojenskej techniky. Poslednú júnovú sobotu sa v známom priestore uskutočnil ďalší ročník Tankových dní Laugaricio. Podujatie, ktoré je zároveň Dňom s pozemnými silami OS SR, je najväčším svojho druhu na Slovensku. V horúcom letnom počasí si prítomní diváci mohli pozrieť veľké množstvo vojenskej techniky - a to statické exponáty, ale aj priamo v pohybe.

Tankové dni sú výnimočné aj v tom, že históriu tu poznávame na základe zážitkov, a to v rôznych ukázkach i pri rozhovoroch s prítomnými účastníkmi jednotlivých historických skupín v ich táboroch. Pre prítomných divákov bolo pripravených viacero prekvapení. Medzi ne možno rátať i ukážku dobového rímskeho tábora i pochod malej skupiny legionárov v plnej zbroji.

Prítomní diváci usadení hlavne na hrádzi mali možnosť v úvode podujatia sledovať takmer hodinové predstavenie zúčastnenej techniky. Potom sa predstavili príslušníci Slovenskej armády viacerými ukázkami bojovej pripravenosti. Zároveň prezentovali svoju vojenskú techniku. Prvýkrát sme na tomto podujatí mali možnosť vidieť prelety stíhačiek F-16 BLOCK 70.

Hlavná ukážka na tohtoročnom podujatí bola prezentácia bojov na východnom fronte počas 2. svetovej vojny. Išlo o boje na dolnom Done. Ukážka sa skladala z dvoch epizód. V prvej sme videli ukážku bojov slovenských vojakov z tzv. rýchlej divízie po boku nemeckého „wehrmachtu“ (obdobie leto-jeseň 1942), kedy v počas bojov vytlačili „Soviétov“ z danej oblasti.

V druhej ukážke sme mali možnosť vidieť protiofenzívu sovietskej armády (zima 1942 až 1943). Tu bolo prezentované pomerne veľké množstvo historickej techniky, hlavne tankov. Boje zúčastnených pozemných vojsk podporovali letecké súboje jednotlivých armád. Ukážku dopĺňali pyrotechnické efekty. Divákov okrem techniky určite zaujala i prieskumná jednotka doneckých kozákov na svojich koníkoch.

Všetky ukážky ozbrojených síl Slovenskej

republiky i členov vojenských klubov boli odmeňované potleskom.

Tohtoročné Tankové dni boli ovplyvnené i rekordnými vysokými teplotami. O to náročnejšie to bolo pre všetkých prítomných. Podujatia sa zúčastnilo 82 vojenských klubov s viac ako 1 500 účastníkmi. Rekord bol aj v počte zúčastnenej techniky. Klobúk dole pred celým organizačným tímom.

Jozef Kadák

Majstri

Bleskovka

Naši dorastenci – U19, sa v sezóne 2025 – 2026 so ziskom 57 bodov a skóre 89:30 stali víťazmi IV. ligy HUMMEL ZsFZ, pričom porazili aj rovesníkov z miest ako Púchov či Nemšová. Redakcia HLAS-u gratuluje k tomuto športovému úspechu a prinášame vám vyjadrenie trénerskej dvojice Rastislava Vavruša a Miloslava Hrbasa, pod ktorých vedením hráči tento úspech dosiahli:

„Chceme úprimne poďakovať všetkým hráčom mužstva OŠK Trenčianske Stankovce – U19, najmä za ich prístup, disciplínu a odhodlanie počas celej sezóny. Zisk prvenstva je výsledkom tvrdej práce, tímového ducha a vzájomnej podpory. Sme hrdí na to, ako hráči reprezentovali náš klub na ihrisku aj mimo neho. Veľké poďakovanie patrí aj obci, vedeniu klubu, rodičom hráčov, fanúšikom, ktorí pri nás stáli počas celej sezóny. Tento úspech je odmenou za spoločné úsilie všetkých, ktorí boli súčasťou tímu. Naším majstrom prajeme veľa zdravia, športových úspechov a veríme, že sa im bude dariť aj naďalej a úspešne sa zaradia aj do mužstiev dospelých. Ďakujem všetkým za podporu a hráčom za zisk titulu majstrov IV. ligy - U19.“

Radovan Siva

Videli sme najlepších tanečníkov zo Slovenska Na vlastné oči

Výberový program laureátov súťaže „Šaffova ostroha 2026“, ktorý na veľkom javisku amfiteátra vo Východnej predstavuje najvýraznejšie tanečné osobnosti súčasnosti spolu s nositeľmi tanečných tradícií. Ťažiskom programu sú tanečníci ocenení najvyšším, zlatým pásmom a tanečníci kategórie B – nositelia tradícií regiónov, ktorí predstavujú živý zdroj tanečného dedičstva. Ich interpretácie ukazujú prirodzené prepojenie medzi pôvodným tanečným prejavom a jeho súčasnou podobou v podaní mladých interpretov.

Medzi najlepšími tanečníkmi z celého Slovenska sa predstavili aj tohtoroční víťazi „Šaffovej ostrohy“ kategórie B – nositelia tradícií, naši tanečníci s FS Rozvadžan, manželia Roman a Xénia Akovci.

Svoju tanečnú premiéru vo Východnej pred vypredaným hľadiskom zvládli na výbornú a pripravili tak nevšedný zážitok aj svojim početným fanúšikom s FS Rozvadžan. Na hlavnom javisku zatancovali polku a „sellácku“ z Trenčianskych Stankoviec a spolu s ostatnými víťazmi jednotlivých tanečných kategórií otvárali úvodný program na festivale.

Na tohtoročnom festivale sa predstavili folklórne súbory a skupiny z celého Slovenska. Na dvoch javiskách a v tanečnom dome panovala

nevšedná atmosféra spolupatričnosti a hrdosti na náš folklór a jeho profesionálnu úroveň. Ten pravý a nefalšovaný autentický folklór pokračoval v zákulisí pri početných bufetoch a trval do neskorých večerných hodín. Celý areál bol popretkávaný rôznymi stánkami s ľudovomeleckými predmetmi a výrobkami. Niektorí naši folkloristi boli na takomto veľkom podujatí po prvý raz a odnášajú si len tie najlepšie dojmy a zážitky.

Je veľmi potešiteľné, že náš stankovský folklór mal na tomto podujatí svoje zastúpenie a veľmi veľké poďakovanie patrí manželom Romanovi a Xénii Akovcom za ich tanečné majstrovstvo a vzornú reprezentáciu našej obce.

Vendelín Sedláček

Harmonikový koncert Kultúra

Dňa 24. júna 2026 sa v Stálej výstavnej expozícii pod Spoločenským domom v Trenčianskych Stankovciach uskutočnil harmonikový koncert troch žiakov, ktorých učí pán Ladislav Žiško.

Ako prvá sa predstavila žiačka 2. ročníka ZŠ Evka Slobodová, ktorá sa venuje hre na akordeón asi rok a pol. Zahrála piesne: „Vretienko mi padá“, „Kysuca, Kysuca“ a poslednú skladbu „Bodaj by vás vy mládenci“ aj v sprievode p. Žišku.

Po nej potom vystúpila Hanka Koprivňanská, žiačka 5. ročníka ZŠ, ktorá sa tiež učí hre na akordeón necelé dva roky. Zahrála piesne: „Na trenčianskom moste“, „Čo ste hasiči“ a v sprievode pána učiteľa „Tancuj, tancuj“.

Nakoniec zahral Janko Zaťko, žiak Obchodnej akadémie, ktorý hrá už sedem rokov. Ako prvú zahral známu skladbu „Hallelujah“ a potom v sprievode p. Žišku aj: „Na brehu riečky“ a „Anička dušička“.

Prítomných bolo pár desiatok divákov, väčšinou rodičov, starých rodičov a súrodencov účinkujúcich detí. V novootvorenej Stálej výstavnej expozícii sa jednalo o prvú takúto akciu, ktorá mala u prítomných divákov pozitívne ohlasy. Žiačky pána učiteľa Žišku takto prvýkrát vystúpili pred publikom a dobre zvládli debutovú trému.

Na záver prisľúbili, že ak bude záujem, mohli by vystúpiť aj na konci roka s vianočným koncertom. Už teraz sa tešíme a veríme, že by sa mohlo prísť pozrieť aj viac divákov.

A nás, z občianskeho združenia *Naše korene* teší, že sa zaujímavé kultúrne akcie dajú

poriadať aj v tomto kultúrnom priestore.

Pavol Múdry

Arménsko – krajina starých hôr, hlbokéj histórie

Arménsko patrí medzi najstaršie kontinuálne osídlené oblasti sveta. Leží v hornatom regióne Južného Kaukazu medzi Tureckom, Iránom, Gruzínskom a Azerbajdžanom. Geologicky vzniklo na mimoriadne aktívnom rozhraní tektonických platní, kde sa stretáva Arabská a Euroázijská platňa. Výsledkom sú mohutné pohoria, vulkanické oblasti a hlboké údolia. Krajinu formovali dávne sopky a zemetrasenia, čo je viditeľné dodnes – typickým symbolom regiónu je majestátny Ararat, posvätná hora Arménov, hoci dnes leží na území Turecka. Práve hora Ararat má významné miesto aj v Biblii. Podľa knihy Genézy po veľkej potope pristála Noemova archa „na vrchoch Araratu“, a preto Arméni vnímajú tento región ako jedno z biblických miest spojených so začiatkami nového ľudstva. Arménska vysočina poskytovala prirodzenú ochranu, ale zároveň sa stala križovatkou medzi Perziou, Anatóliou a Mezopotámiou.

Účastníci zájazdu

Prvé civilizácie sa tu objavili už niekoľko tisíc rokov pred našim letopočtom. Významným starovekým štátom bolo kráľovstvo Urartu, ktoré existovalo približne v 9. – 6. storočí pred n. l. Mnohí historici spájajú biblické označenie Ararat práve s územím starovekého Urartu. Neskôr vzniklo arménske kráľovstvo, ktoré za vlády Tigrana Veľkého v 1. storočí pred n. l. patrilo medzi regionálne mocnosti. Mimoriadny význam má rok 301 n. l., keď sa Arménsko stalo prvou krajinou na svete, ktorá prijala kresťanstvo ako štátne náboženstvo. Tradícia hovorí, že kresťanstvo sem priniesli apoštoli Tadeáš a Bartolomej. Arménska apoštolská cirkev sa odvtedy stala základom národnej identity a zohrala zásadnú úlohu pri zachovaní kultúry počas stáročí vojen a okupácií.

Počas dejín sa Arménsko nachádzalo medzi veľkými ríšami – Perziou, Byzanciou, Arabmi, Osmanmi a Ruskom. Časté vojny a delenie územia spôsobili rozsiahlu emigráciu Arménov do sveta, a tak dnes mimo územia Arménska žije približne 5 až 8 miliónov Arménov. Najtragickejšou udalosťou bola arménska genocída počas obdobia prvej svetovej vojny v rokoch 1915–1917. Osmanské vedenie obvinilo Arménov zo spolupráce s Ruskom a začalo masové deportácie, pochody smrti a vraždenie civilného obyvateľstva. Odhaduje sa, že zahynulo približne 1 až 1,5 milióna Arménov. Táto trauma dodnes výrazne ovplyvňuje arménsku spoločnosť a vzťahy s Tureckom.

Po skončení prvej svetovej vojny vznikla v roku 1918 krátko nezávislá Arménska republika. Krajina však bola vyčerpaná vojnou, hladom, utečeneckou krízou a konfliktmi s okolitými štátmi. Arméni dúfali, že po vojne získajú časť historických území východnej Anatólie, no geopolitická realita bola iná. V rokoch 1920–1921 bolo Arménsko rozdelené medzi novovznikajúce Turecko a bolševické Rusko. Západné historické arménske územia vrátane oblasti okolo Araratu zostali Turecku, zatiaľ čo východná časť sa stala Arménskou sovietskou socialistickou republikou v rámci ZSSR.

Sovietske obdobie prinieslo Arménsku industrializáciu, elektrifikáciu a rozvoj vzdelávania, ale zároveň aj silnú centralizáciu a potlačanie náboženského života. Moskva navyše administratívne priradila Náhorný Karabach a Nachičevan Azerbajdžanskej sovietskej republike, hoci v Karabachu žilo prevažne arménske obyvateľstvo.

Po rozpade Sovietskeho zväzu získalo Arménsko v roku 1991 opäť nezávislosť, no okamžite čelilo konfliktu o Náhorný Karabach. Ide o hornatý región medzinárodne uznaný ako súčasť Azerbajdžanu, avšak historicky obývaný prevažne Arménmi. Vojna v 90. rokoch priniesla desaťtisíce obetí a masové vysídľovanie. V roku 2020 Azerbajdžan s výraznou podporou Turecka získal veľkú časť územia späť. V roku 2023 prevzal úplnú kontrolu nad Karabachom a väčšina

arménskeho obyvateľstva región opustila. Pre Arménov to znamenalo obrovský psychologický aj politický šok a zároveň oslabenie viery v tradičných spojencov.

Dnešné Arménsko je krajinou kontrastov. Hlavné mesto Jerevan pôsobí moderne, energicky a prekvapivo európsky. Mesto je plné kaviarní, technologických startupov, univerzít a kultúrneho života. Večer sú ulice plné ľudí, hudby a reštaurácií. Naopak vo vidieckych oblastiach, najmä na východe krajiny, je život jednoduchší a ekonomicky náročnejší. Mnohé dediny sú závislé od poľnohospodárstva, chovu zvierat alebo peňazí posielaných rodinou zo zahraničia. Ľudia sú však známi veľkou pohostinnosťou, úctou k rodine a silnými komunitnými väzbami.

Arménska kuchyňa patrí medzi najstaršie v regióne Kaukazu. Typickým jedlom je khorovats – grilované mäso pripravované na drevenom uhlí. Veľmi populárny je lavaš, tradičný tenký chlieb pečený v hlinenej peci tonir, ktorý je zapísaný aj v zozname kultúrneho dedičstva UNESCO. Medzi ďalšie jedlá patria dolma (plnené vínné listy), harissa alebo rôzne syrové a bylinkové jedlá. Národným alkoholickým nápojom je arménsky koňak, ktorý sa stal známym aj v Sovietskom zväze. Oblúbené sú tiež vína a ovocné destiláty, najmä z marhúľ, ktoré sú symbolom krajiny. Samotná marhuľa je v mnohých jazykoch dokonca označovaná ako „arménske ovocie“.

a neustáleho zápasu

Začiatkom mája 2026 do Jerevanu pricestovala 36-členná výletná skupina z ECAV vedená pani farárkou Jarmilou Petruľovou a Andrejom Galustovom – rodeným Arménom, ktorý nám počas celého týždňa robil sprievodcu. Vďaka nemu a jeho manželke Zuzke zo Selca sme mali možnosť na vlastné oči vidieť množstvo výnimočných miest a lepšie pochopiť históriu aj súčasnosť Arménska. Navštívili sme Echmiadzin, Khor Virap, Khndzoresk, Tatev, Sevanavank, Dilijan, Garni a prešli sme si aj centrum pulzujúceho Jerevanu.

Nádherným zážitkom bola cesta lanovkou Wings of Tatev ku kláštoru Tatev. Lanovka sa pomaly vznášala vysoko nad hlbokým kaňonom rieky Vorotan a ponúkala dych berúce pohľady na dramatickú horskú krajinu. Ticho hôr, strmé skalné steny a starobylý kláštor stojaci na okraji útesu vytvárali atmosféru, akoby sa človek na chvíľu preniesol o niekoľko storočí späť.

Počas putovania Arménskom sme videli krásne chrámy s viac ako tisícročnou históriou, úžasné prírodné scenérie a spoznali pohostinnosť miestnych ľudí. Ochutnali sme skvelé arménske jedlá, sušené ovocie, domáce víno a, samozrejme, aj legendárny koňak Ararat, ktorý je pre Arménov symbolom národnej hrdosti podobne ako samotná hora Ararat týčiaca sa nad krajinou.

Arménsko dnes zostáva krajinou s komplikovanou geopolitickou situáciou, no zároveň s mimoriadne silnou kultúrnou identitou. Napriek vojnám, genocíde a historickým stratám si Arméni zachovali jazyk, vieru aj tradície. Krajina pôsobí ako spojenie starobylého biblického sveta s modernou technologickou budúcnosťou

Ukážka pečenia arménskeho chleba lavaš

a návštevníka často prekvapí kombináciou drsnej histórie, horskej krajiny a srdečnosti miestnych ľudí. Rozhodne odporúčam navštíviť Arménsko skôr, než šéf Kremľa naplní varovanie, že prílišné približovanie sa k Európe môže viesť k „ukrajinskému scenáru“.

Martin Lahký

Pred školou v Sedličnej

Historické foto

Medvede v Považskom Inovci do roku 1995 Z archívov

Výskyt medveďa hnedého v pohorí Považský Inovec prešiel za posledné desaťročia výraznou zmenou, pričom dnes už nie je len ojedinelou raritou, ale trvalou súčasťou našej prírody. V súčasnosti, keď sme dennodenne bombardovaní správami o jeho výskyte a o miestach, ktorým sa kvôli potenciálnemu stretu radno radšej vyhnúť, možno nejedného Stankovčana napadla otázka, ako to bolo s medveďmi v našom okolí v minulosti.

Prvá správa o výskyte medveďa v Považskom Inovci bola uverejnená v regionálnych novinách v roku 1875. O 10 rokov neskôr, v júli roku 1885, bola v novinách „Svornosť“ uverejnená autentická správa o zastrelení mladého medveďa nad Selcom.

Autentický text (aj s chybami): „Na mieste divočiaka medveď. Dvaja mladí šuhajci išli ktorýsi deň v neďalekej tu obci Selec pod Inovcom na postriežku na divé svine, ktoré po tejto stolici veľmi rozmnožili sa a náramnú škodu robia. Aj prišiel jednému z nich zver pred pušku, ktorého v súmraku ale strelec náležite rozoznať nevedel. Len videl čiernu opachu pred sebou, ktorú za diviaka držal, dobre namieril do nej a strelil. Šús trafil zvera do hrdla, ktorý sa hneď aj vystrel. Jäger ale našol k jeho nemalému zadiveniu na zemi medveďa ležať, mladého síce, ale už dokonale vyrasteného 2-3 ročiaka. Stoličné administratívne poverenie povolilo

na návrh slúžneho trenčianskeho okresu 10 zl. šťastnému jágrovi za to, že tú šelmu, bárs zne-nazdajky, ale cele gruntovne zo sveta zniesol.“

O zastrelení posledného medveďa v Inovci zostali dve rôzne správy. Prvá správa, ktorá bola uvedená v monografii Selca z roku 1989, uvádza rok zastrelenia rok 1890, druhá, ktorá bola uvedená v kronike obce, rok 1914. Napriek tomu, že roky sa líšia, sedí meno strelca a tým mal byť istý Jánoš. Zastrelený mal byť na lokalite Podsokolie. Keďže o týchto správach autori píšu ako o informáciách od pamätníkov, je celkom možné, že odkazujú na udalosť popísanú v periodiku Svornosť. Podľa oficiálnych štatistík žilo v roku 1932 sotva 20 medveďov na celom území Slovenska. Hodnoverným zdrojom pre informácie o výskyte medveďov v minulosti sú poľovnícke štatistiky, ročenky či odborné lesnícke a poľovnícke periodiká.

V roku 1957 boli evidované v Západoslo-

venskom kraji tri medvede, všetky v okolí Prievidze. V 60. a 70. rokoch 20. storočia sa uvádzajú v celom pohorí Považského Inovca dva migrujúce jedince. Väčšinou sa jednalo o mladé samce, ktoré boli vytlačené dominantnými samcami zo Strážovských vrchov a cez Jastrabský priesmyk cez Inovec iba migrovali. V ústnom podaní a spomienkach pamätníkov zostala informácia o mladom medveďovi, ktorý sa v polovici 80. rokov vyskytoval v oblasti Červené vody a Slivové (v katastri obce Selec) a raz ho vyplašeného videli na spoločnej poľovačke na diviaky. Je možné, že práve tento výskyt v roku 1986 spomínajú odborníci ako miesto so zistitou prítomnosťou medveďa v Inovci.

V apríli v roku 1994 sa medveď dvakrát objavil v južnej časti pohoria v obci Sokolovce, kde zničil miestnemu včelárovi včelstvá pod lesom a občanom a poľovníkom spôsobil svojou prítomnosťou kúsok od Piešťan veľké prekvapenie.

Zlatica Kremerňová

Krstný otec Hurbana bol zo Sedličnej

Historická studňa

Prvý predseda Slovenskej národnej rady Jozef Miloslav Hurban sa narodil do rodiny Pavla Hurbana a jeho ženy Anny ako druhorodené dieťa 19. marca 1817. Jozefa pokrstil jeho otec ako Jozefa Ľudovíta Hurbana hneď na druhý deň po narodení. Prvorodenou bola dcéra Terézia Zuzana, narodená 17. marca 1814.

Za krstných rodičov vybrali Jozefovi Ľudovítovi zeman Ľudovíta Dubnického zo Sedličnej s jeho manželkou, ďalej Teréziu Demianovú (rod. Michalcovú), vdovu z Beckova a príbuznú matky Ľudovíta Štúra.

Meno Ľudovít dostal Jozef po svojom krstnom otcovi. Meno Miloslav prijal neskôr, 24. apríla 1836, počas pamätného výletu štúrovcov na Devín.

Život Pavla Hurbana a jeho rodiny v Beckove nebol ľahký. V Beckove pôsobil Pavol Hurban ako kňaz do roku 1831, kedy odstúpil zo zdravotných dôvodov. Rodina žila v skromných pomeroch, preto si privyrábal súkromným vyučovaním židovských detí. Bol známy svojím záujmom o fyzikálne pokusy.

Dokument spomína kurióznu udalosť, kedy sa Jozefov otec pokúšal predviesť zariadenie podobné vodným lyžiam na Váhu, no takmer sa pri tom utopil. Po ovdovení sa Pavol Hurban 23.

októbra 1831 zosobášil s Máriou Zamcovou.

Pri preverovaní Hurbanovho krstu v matrike v Beckove (kde sa narodil 19. marca 1817) nachádzame dôkaz, že krstným otcom Jozefa Miloslava Hurbana bol skutočne Ľudovít Dubnický. Bol to vplyvný zeman zo Sedličnej.

Prečo si Hurbanovci vybrali práve Dubnických? Rodina Hurbanovcov (otec Pavol Hurban bol evanjelický farár) udržiavala čulé styky s nižšou šľachtou v okolí Trenčína a Beckova. Výber krstných rodičov z radov zemanov Dubnických nebol náhodný – v tom čase to znamenalo pre dieťa istú formu „ochrany“ a spoločenskej prestíže.

Vzťahy medzi rodinou Dubnických a Jozefom Miloslavom Hurbanom počas revolučných rokov 1848/1849 sú zvláštnym príkladom vtedajšieho rozdelenia spoločnosti. Hoci boli rodinne a krstným putom prepojení, revolúcia ich postavila do zložitej situácie.

Keď Hurban v roku 1848 vyhlásil „Žiadosť slovenského národa“ a začal organizovať slovenské dobrovoľnícke zbory, v Trenčianskej stolici (kde leží Sedličná) nastal rozkol. Na jednej strane Hurban a Štúr bojovali za práva Slovákov a federatívne usporiadanie Rakúska (proti maďarskej nadvláde).

Na druhej strane zeman (vrátane Dubnických), sa v tom čase v Trenčianskej stolici prikláňali k maďarskej strane (tzv. košúťovcom), pretože sa obávali straty svojich privilégií a majetkov.

Existujú nepriame dôkazy o tom, že kým Hurban ako revolucionár unikal pred zatykačom (maďarská vláda naňho vypísala odmenu), mnohí jeho známi v okolí Trenčína boli pod prísny dohľadom. Napriek tomu, že Hurban bol „rebel“, rodina Dubnických si k nemu zachovávala istý rešpekt práve kvôli krstnému putu, ktoré sa v tej dobe bralo veľmi vážne.

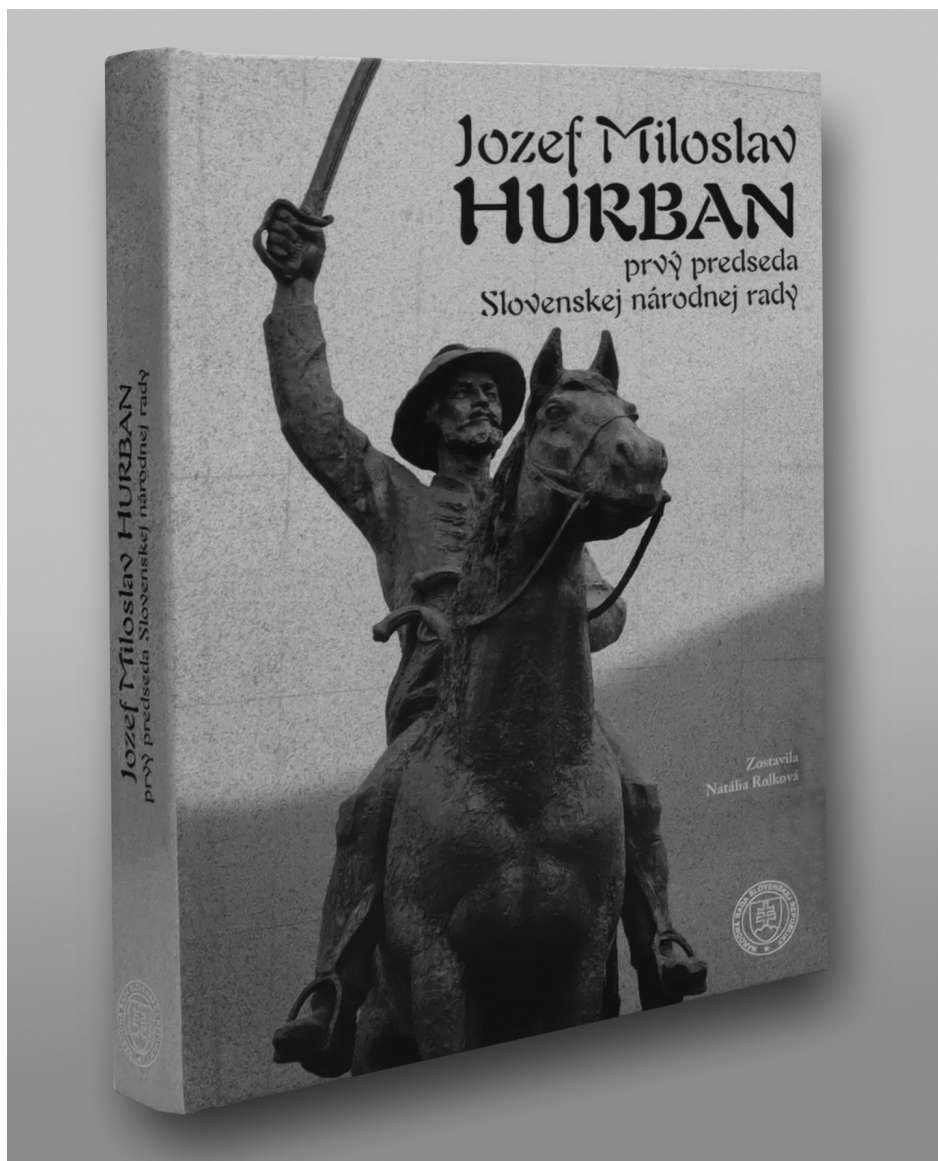
Hurban sa stal uznávaným národným vodcom. Naopak, po revolúcii a zrušení poddanstva (1848) musela rodina Dubnických v Sedličnej čeliť novej realite – strate bezplatnej roboty poddaných. To viedlo k postupnému úpadku mnohých zemianskych rodín. Dubnickí sa stiahli do súkromia.

Okrem častých návštev Hurbana na miestnej evanjelickej fari u farára Pavla Čendekoviča, mal teda Jozef Miloslav Hurban oveľa bližší vzťah k našej dedine, cez rodinu svojho krstného otca Ľudovíta Dubnického zo Sedličnej.

Dušan Pevný

Zdroj:

- Jozef Miloslav Hurban, prvý predseda Slovenskej národnej rady - Natália Rolková

Tak sme sa dočkali...

Páli nás

Pýtate sa čoho? Nuž, ukončenia rekonštrukcie našej „panelky“, „betónky“ alebo „tankodromu“. Čiže cesty 1. triedy I/9 (staré označenie I/50) medzi Chocholnou-Velčicami a Mníchovou Lehotou.

Všelijako sme ju prezývali. A tieto názvy si zaslúžila najmä veľmi zlým stavom povrchu vozovky. Mohli ste prejsť autom cez celé Slovensko, ale keď ste nabehli na „betónku“, neomylné ste vy i vaše auto vedeli, že sa blížite k domovu. Ako sa hovorí, jazda po nej by prebudila aj mŕtveho.

Preto, keď sa konečne po dlhých rokoch prikráčilo k jej rekonštrukcii, všetci sme boli natešení, že bude koniec kľúčovaniu medzi výtlkmi v očakávaní komfortu jazdy po novej, kvalitnej ceste. Celá renovácia cesty sa nakoniec časovo i finančne natiahla z dôvodu pôvodne síce plánovanej opravy, ale neskoršej demolácie a novej výstavby bierovských mostov cez Váh a Biskupický derivačný kanál. Ale i to je po štyroch rokoch už minulosťou a bierovské mosty sú pripravené na uvedenie do prevádzky od začiatku augusta tohto roku.

Takže zdá sa, že k úplnej spokojnosti nám nič nechýba. Ale je tu to povestné, ale... Už v priebehu rekonštrukcie cesty, najmä križovatky medzi Trenčianskymi Stankovcami a Trenčianskou Turnou, sme nechápavo krútili hlavami a trpeli v očakávaní, čo nám to tí projektanti pripravili za prekvapenie. A teraz, keď je hlavná cesta s pripojovacími križovatkami hotová,

musím povedať, že som veľmi sklamaný. Projektanti si vôbec neuvedomili, a pri riešení križovatky nezohľadnili, aký veľký tranzit áut sa v smere od Trenčianskych Stankoviec a Trenčianskej Turnej pripája na cestu 1. triedy. Najmä pripojenie v smere od Trenčianskych Stankoviec je vyriešené zle. Všetky autá sú vohnané do S-križovatky bez možnosti pripojovacieho pruhu. Že sa v týchto miestach budú tvoriť zápchy, je každému jasné. A pritom celý problém sa dal elegantne vyriešiť využitím zvyšku starej cesty v smere od Sedličnej na Trenčiansku Turnú na pripojovací pruh, ktorý by využili všetky autá idúce do Trenčína alebo Bánoviec. Do S-križovatky by vchádzali len autá smerujúce do Trenčianskej Turnej.

Ďalším veľkým problémom riešenia križovatiek je ich neprehľadnosť z dôvodu inštalácie protihlukových stien (PHS). Tieto sú umiestnené tak blízko križovatiek, že bránia dostatočnému výhľadu vodičov, a tí sa musia vysúvať autom do hlavnej cesty, čo zvyšuje riziko dopravnej nehody. A toto už je problém, ktorý nielen spomaľuje priechodnosť križovatiek, ale priamo znižuje ich bezpečný prejazd. Obmedzení, ktoré prinášajú PHS, je viac. Sú umiestnené blízko krajnice a tým zužujú priechodnosť cesty, najmä

pre cyklistov a chodcov. Tepelné pomery vozovky v blízkosti PHS sú iné ako mimo nich, čo môže spôsobovať nebezpečné namrzanie vozovky. Osobne som zažil, ako hrubú vrstvu kašovitého snehu, ktorý cestári nahrnuli k betónovým zábranám pri krajnici, protiidúci kamión šplechol proti mne, pretože cesta je priveľmi úzka.

Po spustení plnej premávky bude cesta a prechod medzi obcami Trenčianske Stankovce, Trenčianska Turná a Veľké Bierovce veľmi nebezpečný pre cyklistov aj chodcov. Kto nebude musieť, tadiaľ radšej nepôjde, ale čo tí, ktorí tade prejsť musia (poštárky, zamestnanci priemyselného parku)? Stavebným riešením celého úseku cesty nám jasne bolo dané na vedomie, aby sa tam chodci a cyklisti nezdržovali. V tom prípade ale mali byť urobené náhradné trasy pre bezpečný prechod a prejazd uvedených tiež-účastníkov cestnej premávky. Síce bola obmedzená rýchlosť v úseku od Veľkých Bieroviec po križovátku od Trenčianskych Stankoviec na 50 km/hod., ale úprimne, ktorý kamión tade pôjde takouto rýchlosťou?

Výstavba prebiehala podľa dokumentácie, ktorú spracovala projektová kancelária Valbek SK, spol. s r. o. Na stretnutí k uvedeniu stavby

(bierovské mosty + cesta 1. triedy s križovatkami) do predčasného užívania, boli účastní nielen zástupcovia tejto projektovej kancelárie, ale aj zástupcovia Odboru cestnej dopravy a pozemných komunikácií v Trenčíne (OCDPK), starostovia obcí a viacerí občania. Stretnutie sa konalo 6. júla na stavenisku pod mostami.

Počas celého stretnutia sa vlastne riešili iba protihlukové steny – na iné čas nezostal. Všetky námietky a pripomienky, ktoré starostovia a niektorí prítomní občania uviedli, boli zástupcami OCDPK a Valbeku vypočuté, ale ignorované. A hoci priznali, že protihlukové steny sú momentálne nepovolená (čierna) stavba, odmietali akékoľvek riešenie týkajúce sa ich umiestnenia (odstránenie, úprava, posunutie). Nezabralo ani osobné svedectvo mladej ženy, ktorá mala z dôvodu neprehľadnosti križovatky dopravnú nehodu. A hoci starostovia príslušných obcí dlhodobo bojovali za zlepšenie bezpečnosti novej cesty, výsledok je taký, ako ju navrhli projektanti. I s protihlukovými stenami, ktoré síce nikto nenavrhol, ale vyrástli nám tu ani nevieme ako a prečo. Sú vôbec v úseku medzi Veľkými Bierovcami a Trenčianskymi Stankovcami pri kvalitnom povrchu cesty a znížení rýchlosti na 50 km/hod. potrebné?

Z prístupu zástupcov OCDPK a Valbek bolo zjavné, že nemienia ustúpiť ani o milimeter, prioritné je uvedenie hlavnej cesty do plnej prevádzky a občania si budú MUSIEŤ zvyknúť. Snáď si zvykneme, len aby to nebolo za cenu havárií, zranení a možno aj zmarených ľudských životov.

Tak sme sa dočkali! Aby to nevyznelo len vyslovene negativisticky. Sme naozaj veľmi radi

novej ceste i novým mostom. Plynulosť premávky dobre poslúžia odbočovacie pruhy do Trenčianskych Stankoviec a Trenčianskej Turnej aj kruhová križovatka v smere na Trenčín a Bánovce. Ale takéto stavby, akou je spomínaný úsek cesty 1. triedy, by mali ľuďom slúžiť desiatky rokov a podľa toho by mali byť aj projektované. A v čase uvedenia do prevádzky by malo byť ich riešenie nadčasové a nie zastarané.

Svoj pohľad na tento problém vyjadril, s nadhľadom jemu vlastným, aj **Paľo Múdry**. Nadľahčene, básnickým jazykom, ale o to trefnejšie:

... My v Stankovciach sme ľudia asi Bohom opustení,
sotva zbavili sme sa betónky, už tu máme nechcené steny.
Už len sadnutím na bicykel strach nás pod hrdlom škrtí,
keď nám tu urobili ešte horšiu ako bola, križovatku smrti.
Prišli ste k nám z Trenčína na bicykloch, to je divná vec,
veď my sa od nás na bicykli nedostaneme do Turnej či Bieroviec.
Keď budeme my chcieť ísť autom k mestu,
problémov bude asi dosť,
ako sa my dostaneme na cestu,
až otvoria nám bierovské mosty.
Projektanti to je veľmi zvláštny živočíšny druh,
stačilo využiť starú cestu a urobiť z nej prípojný pruh.
Všetci kompetentní za cesty ušili na nás peknú budú,
som zvedavý, čo vymyslia, keď R2 robiť budú.
...

Slavo Tomík

Rekonštruované mosty pri Bierovciach

Západ slnka nad Tatrami

Tip na výlet

Keď dostal náš kamarát nápad, že vyjdeme na vrchol Kráľovej hole a pozrieme si západ slnka, nevedeli sme, čo od toho očakávať. Desat' chlapov a romantika na kopci? Akosi nás to až tak nebralo.

Autentické foto na vrchole Kráľovej hole

Chlapsky sme si však povedali, že napokon to bude asi takto lepšie. Pôvodne bol totiž plán na ranný výstup a pozrieť svitanie. Otázkou však bolo, koľkí by sme ráno okolo tretej vstali...

Bol takmer koniec júna. Okolo ôsmej večer sme boli hore, pri kóte, blízko vysieláča. Slnko sa blížilo k obzoru, z miesta nášho výhľadu bola jeho silueta v smere Kriváňa. Padalo k obzoru a každou chvíľou sa zdalo, že zmizne z očí.

Teplota na hrebeni bola niekde okolo 10 stupňov, dolu sme sa varili pri tridsiatkach, a tak to oblečenie aj tak vyzeralo. Ešteže nás napadlo zobrať zopár mikín, inak sme boli skoro

všetci v „kratásoch“. Preto každý kalíšok domácej pálenky bol dobrý a zohrial...

Predstavenie, ktoré nám však ponúkala hviezda života, stálo za všetky úskalía a zimomriavky. Zapadajúce slnko nás priťahovalo. My sme sa za krajším a čistejším pohľadom približovali po hrebeni Nízkyh Tatier bližšie a bližšie. Aspoň opticky, chceli sme mať čo najkrajší výhľad.

Keď sme boli na skalách niekde v polovici medzi Kráľovou hoľou a Orlovou, nastal okamih, keď sme onemeli od úžasu. Áno, aj my chlapi vieme mať romantické chvíle a onemieme

krásou. Len oškvarky a suchý chlieb, bez jediného slova, putovali z ruky do ruky a pokyvujúc hlavou na znak súhlasu sme sledovali slnečný kotúč bez slova, očarení divadlom žltých, oranžových a červených farieb. Derniéra príbehu slnečného svitu bola úžasná!

Potriasli sme si rukami, potľapkali chrbty, posilnili po kalíšku a pohlili sa smerom späť do šumiacej doliny. Vrele odporúčam zažiť toto úžasné divadlo. Naša slovenská zem nemá obdobu nikde vo svete, keď k tomu pridáme nebeské divadlo, nie je o čom diskutovať.

Dušan Pevný

Prívalové vody v obci

Aktualita

Začiatkom júna zasiahli našu obec prívalové vody po výdatných dažďoch. Hladiny potokov sa nebezpečne zdvihli a boli výstrahou pre nás všetkých.

Vo všetkých našich potokoch sa v priebehu niekoľkých minút zdvihla hladina vody takmer ku kritickému bodu.

Najväčšie nebezpečenstvo hrozilo pri strategickom stavidle pred zdravotným strediskom. Nánosy splaveného dreva, chrastia a trávy upchali otvor v stavidle a hrozilo nebezpečenstvo jeho zlyhania. Občania s hrôzou pozorovali nielen tu, ale aj na stavidle pri Belovci v Malých Stankovciach, čo dokáže prudký príval vody urobiť.

Našťastie, voda opadla a na druhý deň už skoro ráno pracovníci Povodia Váhu vyčistili koryto potoka, aby bola funkcia stavidla absolútne bezpečná.

Redakčná rada

Banský krám z Veľkých Stankoviec

Z chotára

Banický krám (búda, krám, sklad náradia) je jednoduchá drevená alebo kamenná stavba, ktorá väčšinou stávala v blízkosti ústia štôlne. Baníci pracovali minimálne od 6. hodiny ráno do 18. hodiny večer a poloha krámu v blízkosti štôlne plnila aj praktický význam, keďže v ňom žili a mali uskladnené svoje pracovné náradie.

S krámkami sa môžeme stretnúť najmä v stredoslovenskej banskej oblasti a jeden sa zachoval v Malých Karpatoch v torze. Aj keď Považský Inovec nepatrí medzi typické pohoria poznačené banskou činnosťou, jediný krám z novoveku v našom pohorí stál pravdepodobne práve v katastri našej obce, v k.ú. Veľké Stankovce, v časti Hradený diel, v blízkosti štôlne Jána Baptistu.

Prvé plány na postavenie krámu sú z roku 1767. Spolu s krámom vedenie panstva plánovalo postaviť aj stupovú úpravu rúd, krčmu a jatky. Postavený bol na príkaz vrchnosti pravdepodobne v roku 1769. V dome mohli baníci dostať aj pivo a nápoje. Ako píše prameň: „Oni sa tam ale neubytovali a bez poriadku chodili tancovať a píjať do Sedličnej, kde dodnes ostali

dĺžní 52 zlatých.“ V bani pracovali štyria baníci z Kremnice a jeden „hutman“ (banský majster, predák). Na tú dobu mali baníci pracujúci v Inovci nadštandardnú pracovnú dobu osem hodín na dve zmeny.

Smutný osud krámu završili ľudia, ktorí tam pásavali dobytok. Ukradli dvere, polámali okná, zničili pece, povytahovali všetky železné kince a dom úplne zničili. Na mapke z roku 1787 je označený ako „Abgetragene Heuer Wohnung“, teda opotrebované banské obydlie. Skromné zvyšky krámu sú vidieť až do dnešných dní. Ležia pod bezmennou štôľňou, v blízkosti jedného z prítokov sedličianskeho potoka. Majú štvorcový pôdorys, na zemi sú vidieť zvyšky tehál a výmaz ohniska, v okolí domčeka je rozhádzaná náľamaná ruda.

V blízkosti krámu, pri sútoku s ďalším prítokom sedličianskeho potoka, sú vidieť zvyšky obydli v podobe úpravy terénu, pravdepodobne z novších čias. Môžeme predpokladať, že ide o zvyšok baraku, kde boli ubytovaní vojnoví zajatci, ktorí ťažili drevo vo Vlčích jamách.

Zlatica Kremeňová

Ilustračné foto - banský krám

„Šialená“ vrbá

Zaujímavosť

V časech, keď sa mení infraštruktúra nielen mesta Trenčín, ale aj Trenčianskych Stankoviec, je veľa z nás „nostalgikov“, ktorí by niektoré veci nemenili alebo by ich zmenili inak. Mój osobný názor je, že zeleň je to posledné, čo by sa malo nahrádzať. No na to sú tu kompetentní, nie ja.

Našťastie, stále existujú miesta, ktoré touto radikálnou zmenou neprešli. Jedným z nich je „tatinova“ vrbá, ktorá časom dostala prezývku „šialená“. Rastie pri kruhovom objazde v Sedličnej a dnes sa jej krásna „vlasatá“ koruna pýši už z diaľky. Málokto však vie, že pred viac ako desiatimi rokmi to bol len nenápadný stromček, ktorý sa jedného dňa objavil uprostred kruhového objazdu.

Takmer ho pokosili, takmer ho vytrhli a neraz niekomu aj „zavadzal“. Napriek tomu rástol ďalej. Rok za rokom silnel, rozrástol sa a spolu s ním sa menilo aj celé okolie. Pribudla naša drevená lavička, neskôr odpadkový kôš a šmýkačka pre deti. Tatino pravidelne kosil miesto, ktoré dovtedy pôsobilo zabudnuto, akoby označovalo koniec civilizácie.

Dnes je to presne naopak. Je to miesto, ktoré víta ľudí prichádzajúcich do dediny. Miesto, kde sa človek na chvíľu zastaví, oddýchne si a usmeje sa. Miesto, ktoré sa stalo poznávacím znamením pre mnohých a kde vrbá dostala svoju prezývku – „šialená“.

Pre niekoho je to možno len strom. Pre mňa je to pripomienka toho, že aj malý nápad, keď je robený s láskou a vytrvalosťou, dokáže zmeniť obyčajné miesto na niečo výnimočné. A vždy, keď okolo tejto vrby prechádzam, som hrdá na to, že za jej príbehom stojí práve môj tatino. Pre mňa to nikdy nebude len obyčajný strom. Vždy to bude strom od tatina.

Dominika Kavanová

Andy 2026 – 1. časť

Cestopis

Pred písaním článku som zvažoval, akú formu zvolit'. Či to má byť formou základných údajov o horách, prírode, spoločnosti, o ľuďoch, teda všeobecne alebo či zvolit' podrobnejší spôsob písania o expedícii. Aby to nebolo unavujúce čítanie a bolo tam v podstate všetko, čo tam má byť, tak som zvolil niečo medzi tým. Chile, Argentína, Brazília, Paraguay. Celá oblasť Patagónie ako i oblasť vodopádov Iguazú a pralesa si to zaslúži.

Jozef Opatovský, úplne vľavo

Andy (v španielčine Cordillera de los Andes) alebo Kordillery sú najdlhší horský systém sveta. Tiahnu sa v dĺžke takmer 8 900 km pozdĺž západného pobrežia Južnej Ameriky od Karibského mora cez Venezuelu, Kolumbiu, Ekvádor, Peru, Bolíviu, Čile a Argentínu. Svoju dlhú púť končia v Ohňovej zemi (Tierra del Fuego) v Patagónii cestným prechodom - Paso Garibaldi, kúsok od mesta - Ushuaia. Hrebeň Ánd je široký cca 500 km s priemernou výškou vrcholov 4 000 m. Vyznačujú sa aktívnou vulkanickou činnosťou. Sú bohaté na nerastné suroviny a sú zdrojom mnohých riek, najmä Amazon s jej prítokmi. Majú výrazné výškové vegetačné pásma, od tropických pralesov až po večný sneh a ľad. V Andách je 91 šesť tisícoviek, 14 z nich má výšku viac než 6 500 m. Najvyššou je „Aconcagua“, 6 961 m vysoká hora v Argentíne. Medzi ďalšie významné vrcholy, na ktorých som okrem nej pôsobil, sú „Huascaran“ 6768 m v Peru, „Cotopaxi“ 5 867 m v Ecuádore a mnohé ďalšie. Nachádzajú sa tu tiež Dúhové hory, ikonické „Machu Picchu“ a najväčšie jazero v Andách „Titicaca“. Rozloha Ánd má úctyhodných 3 300 000 km².

Andy patria medzi moje najobľúbenejšie pohoria. Od roku 1999 som bol účastníkom na 6 expedíciách. Južná Amerika mi jednoznačne učarovala. Je to možno jedna z posledných civilizácií, kde ľudia žijú normálnym nekonzumným spôsobom života, a to i napriek tomu, že ich život nie je ľahký. Vážia si i to málo, čo majú a stačí im to. Komerčia pomaly preniká i tam, ale v porovnaní napr. s Himalájami, Pamirom a inými svetovými horami sa to nedá vôbec porovnať.

Patagónia. Už niekoľko rokov som sa spoločne so svojimi priateľmi z Hlohovca pohrával s myšlienkou uskutočniť ešte jednu veľkú expedíciu do tejto nehostinnej, ale neskutočne krásnej časti Južnej Ameriky. Vek nezastaví, roky pribúdajú a v našom seniorskom veku doslova utekajú. O zdraví ani nehovoriac. Dohodli sme sa preto, že to skúsime. Príprava nám trvala viac než rok. Najnáročnejšou časťou celej expedície bolo spracovať logistiku a itinerár. Boli to hodiny a hodiny úmornej práce pri počítači. Vzdialenosti medzi jednotlivými národnými parkami v Argentíne a v Chile sú niekoľko tisíc km. Využiť leteckú dopravu bolo preto nevyh-

nutné. Okrem zaoceánskych letov z Viedne do Buenos Aires a späť, sme v Argentíne použili i 6 vnútroštátnych letov. A tak sme 2. februára 2026 vystúpili z lietadla do pravého letného argentínskeho počasia. Ubytovali sme sa v historickom starom meste Buenos Aires. Na výmenu peňazí, nákupy základných potravín, overenie letov z Buenos Aires do Patagónie a späť sme mali necelé 2 dni. Na vnútroštátne lety sme použili leteckú spoločnosť Jett Smart. Podľa dostupných informácií to mala byť dobrá voľba. Ale len mala. Skutočnosť bola však iná.

El Calafate je malé provinčné mestečko v Argentínskej časti Patagónie. Prirovnal by som ho napr. k mestu Piešťany. Je to jediné možné letecké spojenie s Buenos Aires, tak sa tam denne premieľajú veľké množstvá horolezcov, turistov a iných návštevníkov vrátane „lúzrov“, ktorí sa tam hrnú z celého sveta. Nepríjemný vietor, chlad, ľadové jazerá, suchá vegetácia, to boli naše prvé dotyky s touto prírodou. Takýto charakter počasia nás tam sprevádzal počas celej expedície. V požičovni áut nás už čakalo vopred „zabookované“ auto Dacia Logan, ktoré

sme používali na ďalšie presuny po Patagónii. Naša prvá cesta viedla do chilskej časti Patagónie, do nár. parku „Torres del Paine“. Mali sme pred sebou 650 km presun do Chile. Šoférovanie a presuny v argentínskej pampe je špecifický problém. Ide o rozsiahlu a riedko osídlenú oblasť. Jazdí sa po nekonečných rovných cestách, pričom najväčším rizikom je monotónnosť, mikrosprávok, silný bočný vietor a dlhé vzdialenosti medzi čerpacími stanicami. Preto všetko muselo byť dôkladne naplánované. Hustota premávky je v pampe veľmi riedka. Boli úseky, kde sme nestretli nejaké auto i hodinu. V prípade hocjakého problému si neviem predstaviť, čo by sme robili. Hraničný priechod bol v pohode, bez avizovaných problémov. Evidentne tam veľa Slovákov asi nevideli. Neskoro poobede sme dorazili do mestečka Puerto Natales, do vstupnej brány parku Torres del Paine. Ubytovanie bolo komfortné v dvojpodlažnom domčeku s kompletným sociálnym zariadením. Ráno sme využili na prehliadku celého mestečka. V jednej reštaurácii nám ponúkli ich špeciality - Patagónsky guláš z lamy alpaky a národnú špecialitu gaučov - pečené hovädzie rebrá na otvorenom ohni. Bolo to vynikajúce. Ďalší deň bol naplánovaný prechod po nespevnených štrkových cestách k horským ihlám s názvom „Cuerno“. Počasie bolo dobré, takže nám to všetko vyšlo.

Predposledný deň sme merali cestu k nášmu najjužnejšiemu miestu v Ohňovej zemi, k Magalhesovmu priplavu a k mestu Punta Arenas. Všetky expedície, ktorých cieľom je Antarktída, štartujú len z letiska v tomto meste. Posledný deň bol pre nás kľúčový. Výstup k trom vrcholom v parku Torres del Paine. Poplatok za celodenný vstup do NP bol 40 USD/ osoba. Pomerne dosť. Potom náročný výstup celou dolinou až k jazeru Lago Torres. Pri výstupe začalo pršať a silný dážď s vetrom nás sprevádzal počas celého výstupu a zostupu. Pri jazere pod vežami sa nebo na chvíľu otvorilo a všetky 3 veže (Torres Sur, Torres Central a Torres Norte) sa nám ukázali v celej svojej kráse. Niekoľko fotiek a mazali sme dolu. Dážď sa zmenil miestami na lejak so snežením. Na chate Chileno nám nesmierne pomohol horúci čaj i s dvojitou dávkou našej slivovice. Premočení a uzimení sme to po zostupe už v teplom a vyhriatom aute zhodnotili, že to bolo na hrane a ako totálny extrém. Pred dvoma mesiacmi sa v tejto lokalite stala mimoriadna udalosť. Prišlo k náhlejšiemu zmeně počasia, silný vietor, dážď, sneženie. Turisti a horolezci neboli na takúto zmenu patrične vybavení a pripravení a 5 ich prišlo o život. Zomreli na podchladenie. My sme sa tomu, vďaka Bohu, vyhli.

Posledný deň v Chile sme venovali sebe a liečili si každý svoje boľáčky. V pláne bol návrat do Argentíny. Znova nekonečné pláne v argentínskej pampe. Kúsok od cesty sa páslo niekoľko rodín nelietavých vtákov Nandu amerického a niekoľko čried lamy alpaky. Na najväčšieho predátora juhoamerickej pampy - pumu americkú sme nemali šťastie. V osade Esperanza na čerpacej stanici nás obsluhoval veľmi zvláštne vyzerajúci barman. Čierne dlhé havranie vlasy, čierne oči, vetrom ošľahaná tvár, zavalitá nízka postava a ostrý pohľad. Vysvitlo, že je to priamy potomok praobyvateľov Ohňovej zeme s názvom „Selk'nam“. Po príchode domov som si prečítal všetko o pohnutom živote ich rodu. Od pradávna obývali súostrovie v Ohňovej zemi. Vyznačovali sa kočovným spôsobom života, lovom divokej zveri a absolútnou odolnosťou voči náročným klimatickým podmienkam. Koncom 19. storočia čelili brutálnej genocíde novousadlíkov. Začiatkom 20. storočia ich zostalo len niekoľko stoviek.

Údajne ich posledný čistokrvný zástupca zomrel v roku 1975. V súčasnosti tam žije ich niekoľko tisíc priamych potomkov. Ich boj za uznanie rodu a kultúrne dedičstvo nakoniec slávil úspech a v roku 2012 bola ich kultúra a identita so všetkými náležitostami uznaná v zákone v Chile i v Argentíne. Ťažký, ale i krásny príbeh.

Po 5 dňoch v neľútostných horách bolo pre nás argentínske pohodlie v El Calafate ako pohladenie po duši. Ďalší deň bol plán presunúť sa linkovým autobusom do horolezeckej „mekky“ El Chaltén. Je to taká väčšia dedina (napr. ako Trenč. Stankovce). Má asi 1 900 stálych obyvateľov. Na toto územie si robili nároky i Chilianci, a tak v roku 1985 Argentínsky parlament rozhodol o založení tejto pôvodnej strážnej osady. Po krátkom zoznámení sa s mestečkom sme sa rozhodli, že sa pokúsime najskôr o výstup k Cerro Torre a potom, až počasie vydrží, i k „Fitz Roy“. Oba vrcholy sú magnetom pre všetkých horolezcov, ktorí sa do tejto oblasti dostanú.

Jozef Opatovský

Ladovcové jazero Lago de los Tres, v pozadí Fitz Roy

Prečo sa oplatí začať

Pre zdravý život

Kol'kokrát si si už povedal, že začneš so zdravým životným štýlom „od pondelka“ alebo „od nového mesiaca“? Pravda je taká, že ideálny čas nikdy nepríde. Tento príbeh Janky ti ukáže, že niekedy stačí jeden pohár vody namiesto sladeného nápoja či krátka prechádzka namiesto gauča – a tvoj život sa môže začať meniť hneď dnes.

Janka sa už dlhšie pohrávala s myšlienkou, že by mala niečo zmeniť. Každé ráno sa budila unavená, aj keď spala osem hodín, a po obede by najradšej odpadla na gauč. Vždy si hovorila: „Začnem od pondelka. Od nového mesiaca. Po sviatkoch.“ A takto to šlo dokola.

Jedného dňa však prišla domov z práce, sadla si na pohovku a uvedomila si, že ak nezačne teraz, nikdy nezačne. Srdce jej našepkávalo, že telo potrebuje viac, než mu doteraz dávala. Vzala si pohár vody namiesto sladeného nápoja, čo mala bežne po ruke. A v ten večer, namiesto televízie, sa rozhodla pre krátku prechádzku po sídlisku. Nebola to žiadna veľká vec, no cítila, že urobila prvý krok.

Na druhý deň sa zobudila a hoci zmena nebola závažná, predsa mala pocit, že má o kúsok viac energie. Dokonca si počas obeda uvedomila, že jej nechýba kola, ktorú si zvykla kupovať každý deň. A práve tento pocit ju nakopol pokračovať.

Postupne si všimla, že má ľahší krok. Kolegyne v práci sa jej pýtali, prečo je zrazu taká usmiata. A ona len pokrčila plecami – sama nevedela ako jednoducho sa to celé rozbehlo. Nebolo to o veľkej diéte ani o drastickom cvičení. Bola to len séria malých, obyčajných rozhodnutí.

Motivácia neprichádzala pred činom, ale až po ňom. Keď urobila malý krok, zrazu mala chuť urobiť ďalší. A ďalší. Začala sa tešiť na prechádzky po práci, dokonca aj vtedy, keď pršalo. Zobrala si dáždník a šla. A keď zistila, že sa jej už nechce večer tak veľmi sedieť pri mobile, išla radšej spať skôr.

Po pár týždňoch si uvedomila, že vstáva s pocitom, aký už dlho nezažila – sviežim a plným energie. Dokonca aj pondelky, ktoré tak neznášala, už neboli také ťažké. Telo jej poďakovalo za starostlivosť, ktorú mu tak dlho odopierala.

Niekedy sa ešte pristihla pri tom, že má chuť všetko odložiť. Ale vždy si spomenula na ten prvý večer, keď sa zdvihla z gauča a šla sa prejsť. A vtedy si povedala: „Stačí malý krok. Nemusím zvládnuť všetko naraz.“

Čoraz viac si uvedomovala, že čakať na pondelok nemá zmysel. Ideálny čas neexistuje. Vždy sa nájde niečo, čo ti stojí v ceste – práca, povinnosti, únava. Ale práve preto je najlepší čas začať dnes.

Zdravý život jej nepriniesol len lepšiu postavu, ale aj pokoj v hlave. Prestala sa toľko trápiť tým, že „nič nestíha“. Zistila, že keď má viac energie, stíha toho viac a s väčšou ľahkosťou. A najmä – cíti sa spokojnejšia sama so sebou.

A vieš, čo je na tom najlepšie? Že začať môžeš kedykoľvek. Nie zajtra, nie o týždeň, nie „keď sa bude dať“. Stačí jedna drobnosť. Pohár vody, prechádzka, skorší spánok. Nič viac. A už dnes večer si povieš – dobre som urobil.

Tak čo, aký prvý krok spravíš práve teraz?

Blog - tvojzdravyzivot.sk

Ilustračné foto

Za Martinom

Rozlúčka

Priateľu, zažili sme spolu veľa vecí... debatovali u Mamuta v časoch totalitných... zvládli pohon straníckych „nohsledov“... a urobili veľa koncertov Tublatanky v pôvodnom zložení.

Neverím, že už nie si tu...

Čokoľvek však poviem, je málo voči tomu, čo po Tebe zostalo. A tak sa lúčim Tvojimi slovami, textami, lebo aj dnes sú viac ako aktuálne:

„Svet je smutne skutočný. Prázdní ľudia chcú v ňom vládnuť, smejú sa nám do očí. Žiadna pravda sa im nehodí. Aj tak ju nikdy nezabijú, tá nikdy nezomrie. Žije, aj keď ju práve nechcú a nikto pred ňou neutečie. Pravda víťazí, ak ju sám nezradíš, pravda vždy zvíťazí...“

Si už niekde na pravde božej...niekde tam, v nekonečne, ostali sme teda s tou pravdou sami, a ako píšeš, skúsime to teda cez vesmír?

„Tam niekde do mrakov, tam kde niet vojakov... Možno budeme mať šťastie, vyhneme sa raketám, možno niekde pre nás rastie naša šťastná planéta...“

R.I.P., Martin Sarvaš.

Dušan Pevný

Denník vyčerpanej učiteľky: Operácia prázdniny

Príbeh pre všedný deň

Ako každá správna učiteľka, aj ja sa na prázdniny teším spôsobom, ktorý by sa dal prirovnať k väzňovi tesne pred prepustením. Koncom školského roka som už unavená, znechutená a miestami mám pocit, že ak ešte raz začujem vetu: „Pani učiteľka, môžem ísť na záchod?“, začnem ju používať ako svoju osobnú mantru. Moja energia sa pohybuje niekde medzi „potrebujem kávu“ a „potrebujem nový život“. Zošity na opravu sa na mňa pozerajú výhražne z každej strany a ja mám podozrenie, že sa v noci potajomky rozmnožujú.

Predstava prázdnin je pre mňa takmer poetická. Vidím sa, ako ráno vstávam bez budíka – nie na zazvonenie, ale prirodzene, ako lesná víla... alebo aspoň ako človek, ktorému nikto neklope na dvere o 7.40 so slovami: „Pani učiteľka, zabudol som si úlohu doma.“ Nemusím variť štyri rôzne čaje podľa špecifických požiadaviek domácnosti. Dokonca aj náš štvornohý Cézar si musí počkať na svoje vytúžené raňajky – áno, aj on pochopil, že prázdniny sú kolektívna záležitosť.

Vyzerá to dokonale: bosá kráčam po záhrade, ranná rosa ma jemne štekľí na chodidlách, slnko sa usmieva a ja si pokojne trhám ovocie a zeleninu. Po chutných, pokojne zjezených raňajkách si sadám na terasu. V ruke držím knižku – skutočnú, nie triednu knihu ani zoznam chýb. Okolo mňa ticho, pokoj a nikto sa ma nepýta, či to „bude na známky“. V tej chvíli som presvedčená, že som dosiahla životný level „dokonalé prázdniny“.

Lenže presne v momente, keď sa začítam a začínam mať pocit, že som sa stala kultivovanou, oddychnutou bytosťou, ma zasiahne realita. Tesne pred obedom si zrazu uvedomím,

že treba navariť. A nie len tak hocjako – ale pre tri hladné krky, ktoré majú očakávania na úrovni gastronomickej súťaže.

Vtedy zatváraam knihu a zisťujem, že prázdniny síce začali, ale moja pracovná pozícia sa len premenovala na „hlavná kuchárka, manažérka domácnosti, upratovačka, záhradníčka, práčka... všetko v jednom“. A aby toho nebolo málo, spomeniem si na jeden „drobný detail“ – treba zobudiť synov a môj manžel má prísť o pol hodinu z práce na obed. Tridsať minút!!! Tri hladné krky!!!

V tej chvíli som zvážila, že uvarím niečo rýchle... napríklad vodu. A tak som s absolútnym pokojom vzala mobil do ruky. „Dobrý deň, prosím si tri pizze... alebo radšej štyri. Pre istotu.“

Keď manžel prišiel domov, čakal ho teplý obed, prihlúplo usmiata manželka a spokojná domácnosť. Nikto sa nestožoval, nikto nehladoval, dokonca aj Cézar spokojne ležal na dvore. A ja som si uvedomila jednu zásadnú vec: „Možno som cez rok učiteľka... ale počas prázdnin som predovšetkým strategický manažér prežitia. A zatiaľ to vyzerá, že túto pozíciu zvládam na jednotku.“

P. S.: Manžel pred odchodom do práce s úsmevom poďakoval za teplý obed a nezabudol sa ma spýtať, či som si zase čítala celé doobedie...

Alžbeta Jurigová

Autorská ilustrácia

Belovecké guláše

Pozývame vás na tradičné „Belovecké guláše“, keď bude 8 tímov súťažiť o najlepšie uvarený guláš. Podujatie sa uskutoční na ploche pred Belovcom v Malých Stankovciach.

15. august 2026, 10.00 hod.

Organizátori ponúkajú výborné jedlo a nápoje, tiež symbolickú odmenu pre každého zúčastneného. Po celý deň, teda aj počas varenia guláša sa bude o zábavu starať „Heli-gónkar“ z Hornej Súče.

O večernú zábavu sa postará stankovská hudobná skupina „Garážanka“. A nebude chýbať ani nafukovací hrad pre najmenších.

Teší nás, že sa zo súťaže vo varení gulášu urobila tradícia, kde sa vždy stretnú dobrí ľudia.

Belovec, Malé Stankovce 274

Pozvánka

Stretnutie s legendou

Reportáž

Nedávno sme si pripomenuli 50. výročie získania titulu Majstrov Európy vo futbale (1976) v Belehrade. Ani vo sne mi nenapadlo, že sa v tomto čase stretnem so žijúcou legendou tohto majstrovského teamu – Karolom Dobiašom.

Keď mi kamarát Štefan povedal: „Pod', stret-neme sa s „Patinom“, teda Karolkom Dobiašom,“ myslel som si, že ide o žart. Mali sme sa stretnúť v Prahe na inom podujatí, mali sme čas, tak som mu povedal: „Prečo nie.“ Musím povedať, dovtedy som poznal iba jedného „Patina“. Janka Pevného z Rozváz. Tak sme ho prezývali od mladosti a bol ľavák pri kopaní do lopty.

Potom som však zrazu sedel tvárou v tvár ozajstnému „Patinovi“, lebo tak všetci volali Karola Dobiaša, v jednej z pražských reštaurácií. V momente som bol vtiahnutý do deja spred päť desiatok rokov. Prežíval som to akoby nanovo a každé slovo som hltal plnými dúškami. Veď to bol môj futbalový idol mladosti.

Kládol som otázky. Jednu za druhou. Aké to bolo naživo proti legendám Holandska či Nemecka? Aká bola príprava? Verili si? Ako sa dohovárali so súperom? Kto velil kabíne? Aké to bolo dať gól Nemcom vo finále? Atd'...

Dozvedel som sa veľa zaujímavostí. Tréner Ježek bola osobnosť, no v kabíne velil Anton Ondruš. Čo on povedal, to platilo. Jazyky príliš neovládali, a tak sa v medzinárodnom futbalovom žargóne vždy nejako so súpermi do-

hovorili. Verili si proti každému súperovi a ťa-hali za jeden povraz. Raritou bol fakt, že si po víťaznom finálovom zápase vymieňali dresy so súperom, a keďže nemali vlastné náhradné, museli si niektorí prevziať medailu v súperovom drese. Také boli časy.

Zaujímalo ma, či sa „mansaft“ pripravoval na kopanie jedenástok. Karol povedal, že veľmi. Dokonca tréneri nahovorili divákov počas tréningových kempov, aby sa posadili za jednu bránu a provokovali či nadávali hráčom pri kopaní jedenástok. Ako dôležité to bolo, ukázal finálový zápas. Premenili všetky. A mnohí kandidáti vypadli práve pri skúšaní kopania v tréningu.

„Aký to bol pocit strelit' vo finálovom zápase gól Nemcom?“ spýtal som sa ho.

„Spracoval som si loptu ľavou a pravou prestrelil všetko. Brankár súpera Sepp Maier na to nedosiahol, išlo to k tyči.“

Zaoponoval som, mal som to pred očami: „Pán Dobiaš, to bolo spracované pravou a strelili ste ľavou, pozrite, tu je to vo videu.“ A ukázal som mu v mobile.

„Aha, no vidíte, už som sám z toho popletený,“ usmial sa Karol Dobiaš a debata

pokračovala ďalej.

Skomrne odchádzali a skromne, ale s veľkou pompou prichádzali. Keď boli prijatí u prezidenta Husáka na recepcii, každého sa pýtal i na súkromie.

Dobiaš s úsmevom hovorí: „Keď sa pýtali Joža Čapkoviča, že kde býva, tak povedal, že u svokry... Husák najskôr neveril, no zavolaľ Štrougala (vtedajší premiér), ktorý stál ned'aleko a povedal. Ľubomíre, zariad' to! O pár minút prišiel Štrougal za Čapkovičom a povedal mu, že v pondelok si preberie byt v Bratislave, bude ho čakať pán aj s kľúčmi. Tak aj bolo.“

Títo chlapci nehrali za peniaze, bola česť reprezentovať svoju krajinu. Aj toto nám povedal Karol Dobiaš.

Počúvať a vnímať tohto výnimočného futbalového univerzála bolo pre mňa veľkým zážitkom. Prebrali sme spolu legendárnu trnavskú futbalovú éru (Adamec, Kuna, Hagara, Jarábek a ďalší), futbalové majstrovstvá sveta v Mexiku (1970) a „prúser“ s kopačkami či jeho legionárske angažmány za hrubej totality. Bol to pre mňa veľký zážitok.

Dušan Pevný

Redakcia HLAS

Noviny pripravili: Ing. Martin Jurčo, Bc. Monika Vaško, Ing. Jozef Kadák, Bc. Radovan Siva, Dušan Pevný, Pavol Kurtiš, Tomáš Sliva, Slavo Tomík, Ing. Vendelín Sedláček, Dominika Kavanová, Zlatica Kremeňová, Pavol Múdry, Mgr. Vlasta Pevná - korektúry.
Tlač: PN Print s. r. o., Štefánikova 130, Piešťany. Náklad: 1000 ks.
Periodicita vydania: 6x ročne. Zapísané v Zozname periodickej tlače Ministerstva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5100/15.
Vydavateľ: Dušan Pevný, Rozvazde 501, 913 11 Trenčianske Stankovce

Texty sú zverejnené v pôvodnej verzii autorov bez úprav.
Podnety občanov možno zasielať na e-mailovú adresu: hlas.stankovce@gmail.com.

